

## A TANTÁRGY ADATLAPJA

### 1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Pasztorálteológia Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Teológiai licenciátus

### 2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Liturgika: Egyházi év						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Diósi Dávid						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	–						
2.4 Tanulmányi év	2018/19	2.5 Félév	II.	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	alap

### 3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					15
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					10
Más tevékenységek: .....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	125				
3.8 A félév össz-óraszám	56				
3.9 Kreditszám	5				

### 4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• nincs
4.2 Kompetenciabeli	• nincs

### 5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• tábla, vetítő, CD-lemez
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• vetítő, CD-lemez, kották

## 6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

<b>Szakmai kompetenciák</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Az Istennel folytatott megszentelő kommunikációba a teremtett világ egészét – így tehát az időt is – be kell vonni. Ez a kapcsolatsere az imaidőben történik. A szentmise és a zsolozsma a liturgikus nap egysége, a keresztény ember megszentelt napja. Mivel a zsolozsma az eucharisztia ünneplése mellett az egyház liturgiájának másik fókuszát képezi, ugyanakkor pedig a szentmise ünneplését tágítja ki dicséretekben, hálaadásban és könyörgésekben, az Egyház a nagyobb rendekben lévő szolgálait arra rendeli, hogy az egész közösség nevében végezzék azt, hogy ily módon Krisztus imája az Egyházban állandó jelleggel folytatódjék. A papságra készülők számára ezért rendkívül fontos a liturgikus imaóra teológiai mélységeit megérteniük, a többnyire magánúton végzett ima lelkületét elsajátítaniuk.</li> <li>• A szemeszter első felében ezért a zsolozsma teológiai dimenziójának behatóbb megismerésére, történeti háttérének feltárására, valamint az egyes imaórák szerkezetének, különböző elemeinek vizsgálatára fordítunk nagy figyelmet.</li> <li>• A saját egyházunk liturgikus imaóráján kívül a hallgatók betekintést nyerhetnek a keleti és a protestáns egyházak zsolozsmájába is.</li> <li>• Az idő megszentelése azonban nemcsak a nap 24 órájának a zsolozsmán keresztül történő megszentelésére vonatkozik, hanem a teljes liturgikus év körforgására is, amelyben az egyház „kibontakoztatja Krisztus egész misztériumát megtestesülésétől és a születéstől kezdve a mennybemenetelig, és a pünkösdtől a boldog reménységnek, az Úr eljövételének várásáig” (SC 102). Az egyházi év a megváltás drámájának nagy egysége. A szemeszter második felében az egyházi év különböző ünnepeivel foglalkozunk. A seminaristák betekintést nyernek ezek kialakulásának történetébe, valamint teológiai tartamába.</li> </ul>
<b>Transzverzális kompetenciák</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• a keresztény imaélet szerepe kultúrtörténeti szempontból</li> <li>• a liturgikus népszokások jelentősége az ember életében</li> </ul>

## 7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> <li>• A zsolozsma felépítésének ismertetése</li> <li>• A zsolozsma teológiájának alapos elsajátítása</li> <li>• Az egyházi év, valamint az egyes liturgikus időszakok alapos ismerete</li> </ul>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> <li>• A zsolozsma imádkozásának elsajátítása</li> <li>• Az liturgikus ünnepek ismerete</li> <li>• A különböző népszokások ismerete</li> </ul>

## 8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<i>A zsolozsma teológiája</i>	előadás, magyarázat	–
<i>Az imaóra történetének alakulása</i>	előadás, magyarázat	–
<i>Az egyes liturgikus imaórák</i>	előadás, magyarázat	Laudes, Napközi imaórák, Vesperas, Kompletórium
<i>A liturgikus imaórák egyes elemei</i>	előadás, magyarázat	Zsoltárok, könyörgés
<i>A liturgikus imaóra a keleti és a protestáns egyházakban</i>	előadás, magyarázat	–
<i>Az egyházi év</i>	előadás, magyarázat	felosztása

<i>A vasárnap teológiája</i>	előadás, magyarázat	–
<i>A húsvéti ünnepkör</i>	előadás, magyarázat	felosztása
<i>Sacrum Triduum Paschale</i>	előadás, magyarázat	nagycsütörtök, nagypéntek, nagyszombat
<i>A karácsonyi ünnepkör</i>	előadás, magyarázat	felosztása
<i>Urunk főünnepi az évközi időben</i>	előadás, magyarázat	–
<i>Szűz Mária és a szentek ünnepei</i>	előadás, magyarázat	–
<i>Áhitatgyakorlatok I: Szentségimádás &amp; keresztút</i>	előadás, magyarázat	–
<i>Áhitatgyakorlatok II: Májusi ájtatosság &amp; rózsafüzér</i>	előadás, magyarázat	–

#### Könyvészet

- ADAM, ADOLF: *Das Kirchenjahr mitfeiern*. Seine Geschichte und seine Bedeutung nach der Liturgieerneuerung, Freiburg/ Basel/ Wien 1979.
- BÁLINT, SÁNDOR: *Karácsony, húsvét, pünkösd*. A nagyünnepek hazai és közép-európai hagyományvilágából, Budapest 1989.
- KUNZLER, MICHAEL, *Az Egyház liturgiája* (AMATECA 10), Szeged 2005.
- KUNZLER, MICHAEL: *Liturge sein. Entwurf einer Ars celebrandi*, Paderborn 2007.
- MEYER, HANS BERNHARD/ AUF DER MAUR, HANSJÖRG/ FISCHER, BALTHASAR/ HÄUßLING, ANGELUS/ KLEINHEYER, BRUNO (SZERK.): *Gottesdienst der Kirche. Handbuch der Liturgiewissenschaft 6,1: Feiern im Rhythmus der Zeit II/1*, Regensburg 1994. [röv. GDK 6,1]
- MEYER, HANS BERNHARD/ AUF DER MAUR, HANSJÖRG/ FISCHER, BALTHASAR/ HÄUßLING, ANGELUS/ KLEINHEYER, BRUNO (SZERK.): *Gottesdienst der Kirche. Handbuch der Liturgiewissenschaft 5: Feiern im Rhythmus der Zeit I*, Regensburg 1994. [röv. GDK 5]
- PASCHER, JOSEPH: *Das Liturgische Jahr*, München 1963.
- SCHERSCHEL, RAINER: *Der Rosenkranz – das Jesusgebet des Westens* (Freiburger theologische Studien 118), Freiburg/ Basel/ Wien 1979.
- VÁRNAGYI ANTAL: *Liturgika. Szertartástan: Az Egyház nyilvános istentisztelete*, Abaliget 1995.

<b>8.2 Szeminárium / Labor</b>	<b>Didaktikai módszerek</b>	<b>Megjegyzések</b>
A hallgató egy közös megegyezéssel választott témában egyénileg mélyül el a megadott könyvészet alapján. Minden hallgató témájáról dolgozatot készít.	előadás, beszélgetés	egyéni munkával elmélyülni egy-egy liturgiátörténeti, illetve liturgiateológiai témakörben

#### Könyvészet

- ADAM, ADOLF: *Grundriss Liturgie*, Freiburg/ Basel/ Wien 1998.
- ADAM, ADOLF: *Ostern alle Jahre anders?* Zur Geschichte und Verbesserung des Kalenders, Paderborn 1994.
- BIEGER, ECKHARD: *Das Kirchenjahr zum Nachschlagen*. Entstehung – Bedeutung – Brauchtum, München 1985.
- CULLMANN, OSCAR: *Die Entstehung des Weinachtsfestes und die Herkunft des Weihnachtsbaumes*, Stuttgart 1990.
- EISENHOFER, LUDWIG: *Handbuch der katholischen Liturgik I–II*, Freiburg 1932/ 1933.
- FISCHER, BALTHASAR/ WAGNER, JOHANNES (SZERK.): *Paschatis sollemnia*. Studien zu Osterfeier und Osterfrömmigkeit, Basel/ Freiburg/ Wien 1959.
- GRÜN, ANSELM/ REEPEN, MICHAEL: *Heilendes Kirchenjahr*. Das Kirchenjahr als Psychodrama (Münsterschwarzacher Kleinschriften 29), Münsterschwarzach 1985.
- GRÜN, ANSELM: *Böjt*. Test és lélek imája (Bencés lelkeségi füzetek 5), Pannonhalma 1993.
- IŞTOC, AUREL: *Ziua pe care a făcut-o Domnul*. Sabatul ebraic și duminica creștină, Iași 2005.
- KUNZLER, MICHAEL: *Leben in Christus*. Eine Laienliturgik zur Einführung in die Mysterien des Gottesdienstes, Paderborn 1999.
- MAAS-EWERD, THEODOR: *„Schon leuchtet deine Krippe auf“*. Die Feier der Geburt Jesu Christi und der weihnachtliche Festkreis in Liturgie und Brauchtum, St. Ottilien 2000.
- MARTIMORT, AIMÉ-GEORGES: *Handbuch der Liturgiewissenschaft I–II*, Freiburg/ Basel/ Wien 1963/ 1965.
- PEICHL, HERMANN (SZERK.): *Der Tag des Herrn*. Die Heiligung des Sonntags im Wandel der Zeit (Studien der Wiener Katholischen Akademie 3), Wien 1958.
- RICHTER, KLEMENS: *Was ich vom Kirchenjahr wissen wollte*. Zu Fragen aus der Gemeinde von heute, Freiburg 1982.

**9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.**

- A liturgia alapos ismerete
- A liturgikus imaórák celebrálásának méltó volta
- A népszokások jelentősége a pasztorációban

**10. Értékelés**

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az elsajátítandó anyag ismerete	Félévi szóbeli vizsga	70 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	10 %
10.5 Szeminárium / Labor	Egy a megadott témák közül szabadon választott téma – interaktivitásra törekvő – PPT vázlattal vetített bemutatása.	A megtartott referátum kiértékelése	10 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	10 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Az előadott kurzus anyagának általános ismerete</li> </ul>			
10.7 A parciális vizsga (félévközi zárthelyi dolgozat) formája			
–			
10.8 A félévi vizsga formája			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• A félévi vizsga szóbeli formában történik. Minden félévi vizsgára jelentkező hallgató a megadott tételből kettőt húz, és szabad választás alapján a két tétel egyikének lényegre törő bemutatásával vizsgázik. A vizsga, a másik húzott tétel, ill. szükség esetén az anyag többi részéből további kérdések megválaszolásával válik teljessé.</li> </ul>			
10.9. A vizsgatételsor ismertetésének lekésőbbi időpontja			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• a vizsgaszesszió eleje</li> </ul>			
10.10 A szemináriummal kapcsolatos elvárások			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• A szeminárium a vezető tanár által javasolt témák egyikének a szeminárium keretében történő önálló, PPT bemutatóval kísért interaktív bemutatásának értékeléséből áll. Szükség esetén kiváltható egy, a metodológiai szabályok figyelembevételével elkészített szemináriumi dolgozattal. Ebben az esetben a dolgozat leadási határideje a szesszió kezdetét megelőző nap. A szeminárium jelenlét kötelező.</li> </ul>			

Kitöltés dátuma

2018.04.27.

Előadás felelőse

Dr. habil. Diósi Dávid

Szeminárium felelőse

Dr. habil. Diósi Dávid

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2018.04.28.

Intézetigazgató

Dr. Oláh Zoltán